

**Disputatio inauguralis chirurgico medica de haemorrhagia vulnerum /
[Johann Huldrich Kauff].**

Contributors

Kauff, Johann Huldrich.
Universität Basel.

Publication/Creation

[Basileae] : Typis, Joh. Henrici Deckeri, [1743]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/auw62j6q>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

H. XII. h
18

30970/P

h 1194 50471

DISPUTATIO
INAUGURALIS CHIRURGICO - MEDICA
DE
**HÆMORRHAGIA
VULNERUM,**

QUAM
SUB DIVINA GRATIA
EX DECRETO ET AUTHORITY
GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS

IN
CELEBERRIMA ACADEMIA BASILEENSI
PRO

SUMMIS IN MEDICINA HONORIBUS ET
PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS
LEGITIME OBTINENDIS
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI
SUBMITTIT

JOH. HULDRICUS KAUFF,
TURGOVO-WELHAUSENSIS.

Ad Diem 23. Julii, MDCC XLIII.

Horâ, locoque consuetis.

DISPUTATIONIS INAUGURALIS
CHIRURGICO - MEDICÆ
DE
HÆMORRHAGIA VULNERUM
CAPUT I.

QUod si in Corpore humano ab externo quodam corpore duro & acuto vel etiam obtuso facta sit cohæsiō soluta, eaque recens & cruenta partis alicujus mollis; eam omni tempore Vulneris nomine donatam in Medicorum Scriptis legimus, ac per traditionem etiam novimus. Corpora autem externa vulnerant, dum vi quadam in Corpus humanum quiescens, motum, resistens impingunt & hinc motu, vel pressione unitatem solvunt; vel & cum C. H. in ea similiter aut quiescentia, aut in motu existentia & resistantia impetu certo incurrit. Ex quibus nunc facile apparet, quomodo vulnus ab ulcere, fracturâ, fissurâ, contusione &c. distinguatur: in ulcere enim, quamvis sit etiam partium cohærentium antea solutio, hæc non a corpore externo statim producta est, neque cruenta ordinariō, nisi aliquando in cancris exulceratis, aut aliis simili modo mali moris ac pravæ indolis ulceribus; Ubi tamen porrò notandum est, vulneris nomen sæpè in multis casibus retineri ad consolidationem usque, quamvis neque recens amplius, neque cruentum sit,

fit, ita ut tum sufficiens nota distinctionis a causa sumatur, quæ in ulcere ordinariò interna vel quasi interna, in vulnere verò externa est, ac immediatè a corpore duro proficiscitur. In fractura & fissura partium cohæsiò solvitur in ossibus a corpore externo. Verum in contusione, quæ est læsiò a corpore duro & obtuso per motum, resistantiam, morsum, pressum multa vascula simul confringente, aperiante, (1.) sæpè idea vulneris juncta habetur, & discrimen a solo corpore duro & obtuso cuticulam & cutim auferente, vel etiam relincente sicque contusionem cruentam vel non cruentam faciente petitur. (2.) Ita ut plurimum quoque in fractura ab accumulatione vulnusculorum cum contritu solidorum ac vasculorum idea vulneris & contusionis simul oritur.

§. 2. Vulneris (§. 1.) effecta multa sanè, eaque varia admodum sunt, quæ pendent a diversitate corporis vel instrumenti vulnerantis, ratione magnitudinis, figuræ, duritatis, gravitatis vel ponderis, materiæ, quæ aliquando venenata, ut tela veterum &c. vis ac modi, quibus adigitur, cum vel sine ablatione partis ex vulnere, aut etiam relicto quodam heterogeneo in vulnere. Varia quoque reddunt vulnere effecta sexus, ætas, temperies, resistantia & positura corporis, dum fauciatur, hujus partes; regio, anni tempestas, animi pathemata &c. diversa; sicut præter Experientiam quotidianam Chirurgorum scripta abundè testantur. Ex phænomenis vulnere verò, cum unicum, sæpè non solum valdè periculosum, sed & lethale, pro Specimine hocce Inaugurali Med. elegerim, reliquorum explicatione supersedeo.

§. 3. In omni vulnere si sanguis ex laceratis, difficissis, vel aliò quocunque modo apertis vasis arteriosis venosisve, majore, vel minore rivulo cum impetu erumpat, hic effluxus omni tempore Hæmorrhagia Vulnerum appellata fuit, nomine a Græc. derivato sc. ἀπὸ τῆς αἱματὸς ἢ ῥα-

(1.) Boerhaav. Aphor. 321. (2.) Contusio cruenta aliàs etiam vulnus collisum dicitur.

ῥαγίναι; quæ, quamvis significatione vocabuli propria non nisi copiosum sanguinis cum impetu exitum denotat, sæpè tamen a nonnullis & pro quovis cruoris effluvio latiori sensu sumitur. Priori modo non quælibet vulnera comitatur, siquidem haud rarò vulnera incidunt, e quibus vix guttulæ quædam sanguinis effusæ Hæmorrhagiæ vulneris nomen non merentur. At posteriori sensu in omni vulnere & aliis quoque a causis internis productis vasculorum sanguiferorum disruptionibus effectus semper est inseparabilis, pro magnitudine causæ tamen sicut in prioris significationis Hæmorrhagiâ varius gradu &c.

§. 4. Vulnus est solutio partium mollium continuarum recens & cruenta a corporibus duris &c. facta §. 1. sed hæ partes docente Anatomia constant omnis generis vasis arteriosis, venosis, lymphaticis, intra quæ sanguis & lymphæ moventur, nervis, fibris &c. ita quidem, ut nullum detur punctum vel minimum cuticulâ exceptâ, in quod ea non perveniant, & quod vel minimâ acicula læsum non aliquid sanguinis evomat; id etiam injectiones, microscopia & experimenta abundè confirmant. Quare necesse est in omni vulnere sanguis ex disruptis, discerptis, aut quovis alio modo apertis vasis, arteriosis venosisve exeat, ac effectum ejus inseparabilem constituat §. 3. ni causa impediens statim inter vulnerationem accesserit. Causa itaque proxima est apertura vasculorum & motus sanguinis fluidi §. 4. Causæ verò antecedentes sunt corpora & instrumenta quævis dura acut. vel obt. vi applicata §. 1. quæ, prout plura, vel pauciora, majora vel minora, arteriosa venosave vasa lacerando, incidendo, pungendo in diversis corporis nostri partibus aperiunt, diversas eorum hiatus faciunt, & sanguis in iis diversæ fluiditatis ac indolis, vario intensitatis celeritatisque gradu movetur; ita etiam variam sanguinis effusionem seu hæmorrhagiam pariunt, nempe nunc largam & vehementem, nunc verò modicam ac mitem, adeoque modo magis, modo minùs periculofam, curatu hinc etiam

plus minusve difficilem , vel & prorsus insanabilem. In arteriis namque quia sanguis majore impetu ac velocitate fluit, ex his læsis etiam copiosiori rivulo profilit, quam ex venis simili modo apertis. Plures arteriæ & venæ vulneratæ eodem tempore majorem sanguinis copiam cæteris paribus ejiciunt, quam pauciores in iisdem circumstantiis; aliàs enim fieri potest, aut ex uno arteriæ vel venæ trunculo tantum sanguinis expellatur, quantum ex pluribus ejus ramulis eodem temporis spatio, ni a vicinis partibus, vel ipforum vasculorum inæquali actione vel & aliundè causa impediens detur; istud autem fieri existimo, quando diameter hiatus simul sumtorum in ramulis æqualis est diametro aperturæ factæ in eorum trunculo; Immo etiam si hæc major sit illis unitis, majorem quoque sanguinis quantitatem cæteris paribus emittet illis pluribus. Undè porrò Experientia testatur, hæmorrhagiam notabiliorē sequi arterias & venas majores, aut hiatus saltem majores factos inter vulnera inflictæ. Nonne quotidie observatur, in Venæsectionibus factæ parvo vulnuscule parum sanguinis extrahi, multum verò lato vulnere educi? Quam ob rem Boerhaavius (1.) inter cautelas Phlebotomiæ generales commendat semper latum vulnus secando venæ infligendum. Arteriæ & venæ integræ dissectæ ut plurimum minùs vehementem hæmorrhagiam excitant, quam dimidiatim tantum divulsæ; quippè imprimis arteriæ ob multam, quâ pollent, elasticitatem versus utrumque extremum se contrahentes atque inter vicina solida se recondentes sibimet sunt obturaculo (2.) quam ob rationem sæpè in chirurgicis, ubi per alia auxilia parum vel nihil proficitur, prorsus discinduntur. Largior quoque hæmorrhagia cæteris paribus excipit ordinariò arteriam venamve transversim aut oblique pertusas, quam secundum longitudinem incisas; fibræ enim a centro læsionis retrotractæ magnos statim hiatus efficiunt, per

(1.) Institut. §. 1231. (2.) Boerhaav. Aphor. §. 159.

per quos ingenti rivo sanguis elabitur , id quod in longitudinali sectione haud semper observatur. Ex simili fere ratione e vasis penitus dilaceratis ac discerptis minorem sanguinis copiam nonnunquam prodire animadvertimus. Nonne hoc confirmant vulnera a globulis sclopetariis facta? e quibus sæpè periculosis parum tamen cruoris ab initio egredi cernitur. Causam equidem , quod me non latet , multi Chirurgorum , unicè adscribunt escharæ a g'ande ignita in vulnere factæ , quam verò ob multiplicem rationem in omni casu vulneris a globulis sclopetorum inflicti pro vera ac unica causa non agnoscimus. Haud parum discriminis hæmorrhagiæ vulnerum in ipsa quoque sanguinis seu liquidi vitalis indole diversa , ac motu per vasa vario ponitur. Indoles ac natura sanguinis si fluida valdè & acris vel & hujus motus per vasa vehementior paulò sit , in vulneribus ex læsis vasis majore impetu , copia & velocitate effluere solet , quam ubi sanguis paulò crassior , lentior , minùs acris est , ac etiam motu minùs celeri & vehementi circumagitur ; docet enim Experientia quotidiana , partes sanguinis acriores ac fluidiores causis moventibus ac pel- lentibus minùs resistere , adeòque facilius cedendo in motu majorem velocitatem acquirere ; Undè necessariò etiam in vulneribus ex apertis vasis majore impetu ac celeritate cæteris paribus exfilire , sicque largiorem hæmorrhagiam inducere debet. At nunc contrarium obtinet in sanguine minus fluido , cujus partes crassiores , lentiores ac similes causis impellentibus magis resistunt , minus cedendo hinc in motu suo minorem cæteris similibus quoque admittunt velocitatem , adeoque & mitiorem in vulneribus hæmorrhagiam adferunt. Præsente motu sanguinis valido ac impetuoso ex variis suis causis , quas hic recensere nimis longum foret , sanguis in fauciatis copiosius ac velociùs vasculis apertis quovis modo exire deprehenditur. Ex quibus nunc facilè intelligitur ; quam ob rem scorbutici , cachochimici & omnes alii , sanguine acri & valdè fluido præditi a levioribus quamvis causis & corporibus lædentibus sæpè

sæpè nihilominus tam cruenta vulnera recipiant, tamque enormes hæmorrhagias patiantur; ita ut frequenter ex minoribus & quasi minimis licet vasculis, tamen effluxum sanguinis ad summas usque debilitates, imò ipsam quoque mortem experiantur. Ex dentis arteriolâ læsâ hæmorrhagiam lethalem observavit & annotavit Stalpartius van der Wiel. (1.) plura alia exempla hac de re ut taceam. Quotidiè namque Venæsectiones hoc satis manifestant, in quibus ob similes rationes sanguinem modo violenter & celeriter, magnâ copiâ, brevi tempore expelli, modo lentè ac parva quantitate & sæpè guttatim emitti videmus. Eundem sanè in eodem homine, diverso tempore ob discrepantem sui indolem quoad fluiditatem, copiam ac motum diverso emanare rivulo ex vasis apertis animadvertimus; aliquid causæ quidem & in ipsius vulnusculi inflicti magnitudine, figura &c. hæret de quibus verò suprâ jam egimus. Ex eodem fonte rationes haurimus, quare in levioribus vulneribus sæpius sanguinis fluxus sponte cesset? quare in nonnullis febribus & aliis etiam morbis, vel & in hominibus ex motu nimio sanguinem exæstuantem habentibus e vena secta, aut vulneribus factis tanta liquidi hujus copia effundatur & contra? idem quoque in scarificationibus ac cæteris sanguinem extrahendi modis dudum observatum est. A parte animi, nulla quidem est conditio, quæ immediate in hæmorrhagia vulnerum aliquam mutationem seu varietatem excitat; quippe ira, metus, pusillanimitas prius motum cordis & sanguinis circulatorii, ope spirituum animalium seu laticis nervei augendo vel imminuendo, aut depravando, hæmorrhagiam vulnerum quodammodo variam reddere possunt.

§. 5. Cum itaque hæmorrhagia vulnerum multiplex ac varia sit. §. 4. erunt etiam hujus effecta multa & varia. Horum agmen ducit vasorum exinanitio diversi gradus

(1.) Cent. 1. Observ. 18.

dus pro diversa copia sanguinis effluentis ; mox sequun-
 tur pallor, non tantum in vicinia vasorum vulnere aper-
 torum, verum & in toto corpore, cordis motus debi-
 lis, quandoque tremor, undè & pulsus debilis, mollis, sæ-
 pè etiam ob febriculam accedentem celer. Virium hinc
 lapsus, oculorum caligines, anxietates, animi deliquia,
 anæsthesia, & ni sanguinis effluxus cesset, tandem frigus
 extremorum validum ac sudor frigidus cum morte placi-
 da, quam tamen & convulsiones frequenter præcedere so-
 lent, præcipuè ubi simul notabiles partes nerveæ ac ten-
 dineæ læsæ fuerint. Atque hæc imprimis ordine se exci-
 piunt in hæmorrhagia vulnerum largiori ac lethali, quan-
 do arteriæ, vel venæ majores læsæ sunt. Ubi tamen ob-
 servandum est, pallorem ac ipsa quoque animi deliquia
 nonnunquam in valdè timidis a metu mortis oriri, & sæpè
 tum etiam efficere, ut ob sanguinis appulsum imminutum,
 vel ad tempus aliquod fere sublatum hæmorrhagia spon-
 tè cesset, vel facilius compesci possit ; protinus etiam mo-
 tu restituto ipsa quoque hæmorrhagia redintegratur. Por-
 rò in multis casibus, quamvis hæmorrhagia suppressa ac
 vulnus perfanatum fuerit, nihilominus pallor, debilitas
 aliquamdiu manent ; quandòque etiam aneurisma sive ar-
 teriæ in saccum dilatatio succedit, vel in vena varix ; immò
 non rarò Cachexia, Anasarca, & Hydrops superveniunt,
 quibus demum ægri lentè succumbunt. Sanè hæc est ra-
 tio, ob quam Boerhaavius (1.) in causas fibrarum debilita-
 tis & laxitatis nimix retulit jacturam nimiam humoris bo-
 ni. Vasa namque sanguinis boni nimiam copiâ orbata non
 solum debilitantur in toto corpore, verum etiam ea li-
 quida quoad quantitatem ac qualitatem præparare, se-
 cernere nequeunt, quæ ad ingestorum alimentorum de-
 bitam mutationem ac assimilationem absolutè requirun-
 tur ; Undè ergò neque bonus chylus, neque bonus san-
 guis producuntur, sed horum loco cruditates, ferositates,
 lentiores, leucophlegmatia, hydrops cum imminu-
 ta,

B

ta,

(1.) Aphorism. §. 25.

ta , depravata , sublatâ nutritione superveniunt. Ipsa etiam Experientia confirmat , hæc non tantum fieri in hominibus sæpè robustissimis post vulnera majora , verùm & post alias evacuationes sanguinis & humorum nimias a causis internis productas.

§. 6. Ex hætenus dictis nunc facile est in diagnosi hæmorrhagiam vulnerum cognoscere , & in prognosi ejus exitum atque effecta varia prævidere. Qui enim scientia anatomica partium corporis humani imbutus est , ac imprimis in angiologia vasorum magnitudinem , situm , posituram , distributionem , connexionem &c. probè explorata habet , is ex supra commemoratis hæmorrhagiæ vulnerum phænomenis ac circumstantiis pressius paulò examinatis & consideratè perpenſis statim detegit , cujus nam naturæ & præſagii hæmorrhagia sit in quolibet ferè vulnerum casu ? Equidem in vulneribus thoracis , abdominis &c. cava penetrantibus horumque visceribus læsis frequenter sanguinis per vulnus parum erumpit , sed omnis ferè in cava hæc stillans diagnosin & prognosin primo intuitu minus evidentes reddere videtur ; quoniam verò in hiscè casibus citò ingentes debilitates cum pallore ac reliquis ante jam recensitis symptomatibus observantur , signa profectò haud obscura esse possunt hæmorrhagiæ si non lethalis , saltem summè periculosæ. In vulneribus porrò etsi , quod haud rarò accidit , ab initio sanguinis rivus copiosus explorationem vulneris ordinariam & consuetam impediat , Chirurgus vel Medicus animo debitè volvens partem vulneratam , quæ arteriæ vel venæ in ea lædi potuerint , deindè inquirens modum , vim , quibus instrumentum vulnerans magnitudinis , figuræ &c. var. applicatum fuerit , tamen omen hæmorrhagiæ ac vulneris varium faciliè cognoscet , vel iterum ex modo enarratis effectibus mox intelliget. Nempè ut vulnera in genere , ita etiam hæmorrhagiæ considerari possunt : Vel tanquam absolutè & inevitabiliter lethales , quales E. G. sunt hæmorrhagiæ ex vulnere arteriarum aortæ , subclaviarum,

viarum , vertebralium, carotidum , imprimis circa originem ex curvatura seu arcu aortæ , cæliacarum , mesentericarum super. scilicet & infer. renalium, iliacarum ; Venarum , Cavæ, subclaviarum , jugularium internarum, vertebralium, mesenteric. portarum , renal. iliacar. fortè & venæ azygos, aliarumque paulò majorum internarum ac viscerum , e quibus sanguis perpetim erumpens sisti tamen nequit ; vel ut lethales quidem per se seu sibi relictæ , arte tamen sæpe sanabiles , si peritus Chirurgus in tempore prompta adhibeat auxilia : tales E. G. sunt hæmorrhagiæ arteriarum brachialium, cubitalium, cruralium, tibialium , carotidum externarum &c. Venarum jugularium extern. aliarumque similibus majorum. Vel denique per accidens neglectu, aut errore Medici , Chirurgi, fauciati lethales hæmorrhagiæ sunt , quæ in se spectatæ ferè semper arte tolli possunt, aut etiam sponte subsistunt. E. G. Si in cacochymicis, arteriis aut venis minoribus læsis, antequam sanguinis effluxus cesset , acria ac stimulantia propinata eò deducant cruoris effusionem, ut externis tum haud amplius cedat , vel cedens nihilofecius lethalia illa effecta §. 5. post se trahat. Casus certè sunt infiniti, quorum hic vel iste nonnunquam aliquid exceptionis patitur ; hanc verò materiam fusius exponere non constitui, cum magis sit de pertractatione vulnerum in genere , quæ apud Bohnium (1.) Heisterum (2.) & tot alios juxta omnes vel præcipuas circumstantias legi potest. Veniam nunc ad hæmorrhagiæ vulnerum Curationem generalem.

(1.) De Offic. Med. dupl. Cap. de Renunc. Vulner.

(2.) Instit. Chir. Edit. Nov. Amstel.

CURATIONE HÆMORRHAGIÆ
VULNERUM.

§. I.

In curatione hæmorrhagiæ vulnerum ea statim ex triplici fonte auxilia adhibenda sunt, quibus quantocius sanguinis effusio compesci potest; inter hæc simul viribus vitæ prospiciendum est, & ubi hæmorrhagia desinit, debilitas, si quæ superest, cæterique effectus tollendi, futuri verò, quantum possibile est, avertendi sunt.

§. 2. Chirurgus itaque, ni hæmorrhagiam certò lethalem non attingere maluerit, vel aliquamdiu a copia ingenti sanguinis nimio impetu erumpentis præpeditus fuerit, conetur statim debita compressione per digitos, fascias, splenia convenientia varia, tanquam methodo optima & maximè naturali sanguinis effluxum arcere. (1.) Optimam hanc esse in plerisque casibus fauciatorum ipsa Experientia quotidie docet, & ipsi vulnerati toties, ni animi abjectiores fuerint, sanguinis rivulum intuentes spontè eam adhibent. Ea autem non tantum simpliciter sanguinis exitum sistit, sed etiam partes & vasa separata jungendo, adunando, plurimum confert ad vulneris conglutinationem, modo tanquam nimia nullam inflammationem &c. producat. Magnitudinem, figuram, materiem fasciarum vel spleniorum, modum longitudinalem, lateralem, gradum compressionis &c. determinant circumstantiæ vulneris & hæmorrhagiæ; de quibus plura evolvi merentur apud Heisterum (2.) van Swieten (3.) & alios.

§. 3. Sæpe etiam adstringentia applic. vel infus. fibras & vasa

(1) Nonnunquam applicatur Instrumentum Gall. le Tournequet. (2) In Chirurg. Edit. rec. Amstel. (3) Comment. in Aphor. Boerhaav.

vasa ad validiorem contractionem stimulando, sicque orificia vasorum apertorum claudendo, obturando, sanguinem verò coagulando juvant, cum vel sine magna compressione §. 2. Horum materiem Chirurghi ex farina volatili molitorum, pulvere gypsi, sanguine Dracon. Mastich. Lacc. Thur. Olib. Boli Armen. Terræ Sigill. musci arborei, spongiæ Cynosbatos, Bovistæ &c; In forma liquida, ex aqua frigidissima, spiritu vini simpl. rectific. & aliis pluribus componere solent. Hæc autem ut plurimum non nisi in minoribus vasis læsis conducunt, & ne in his quidem sine compressione superaddita; in majoribus enim, contractis quamvis per hæc vasis & coagulo sanguinis factò, thrombus natus spontè, vel impetu cruoris a tergo impulsus, vel & levi agitatione partis & loci vulnerati, facilè iterum cadit, sicque hæmorrhagia renovatur, ni continua pressio simul juncta id impediat. Ex quibus nunc clarè patet, quousque Adstringentia valeant? & quid statuendum sit de nonnullis horum? quæ quandoque à Medicis & Chirurgis pro arcanis ac infallibilibus omni in casu venduntur.

§. 4. In hæmorrhagiis supprimendis sat frequenter Chirurghi more antiquorum utuntur Causticis ignitis, sive Cauteriis actualibus; & corrosivis, seu Cauteriis potentialibus. Illa tanquam vivo igne ferri, aut aliùs metalli candefacti, vel & olei ebullientis applicato crustam inducendo sanguinis effluxum cohibent; hæc tanquam acerrima partes ac vasa, quibus adsparguntur, destruendo & quasi comburendo escharas faciunt, sicque cruorem emanantem reprimunt. Quoniam verò eschara horum applicatione facta citò vel tardè iterum separatur, periculum imminet hæmorrhagiæ recurrentis; Undè de his ferè eadem valent, quæ supra §. 3. de adstringentibus dicta sunt. Licet enim in multis casibus locum habeant, ordinariò tamen compressione indigent, & sine hac sæpè parum in se fructus habent.

§. 5. Quod si compressio §. 2. haud sufficiens videatur, & manus Chirurghi possit pervenire ad fundum partis

vulneratæ , ita ut vasa majora aperta ritè detegi queant , filo tum circumstricto certissimè ac citissimè hæmorrhagia cedit. Optimum esse maximeque securum hunc modum, nemo facilè ignorat, utinam omni in casu possibilis esset, ac omni tempore , ubi locum haberet, a chirurgis statim adhiberetur ! Eheu ! quot fauciatorum post prælia commissæ non conservarentur ! Eum verò amplè ac doctè exposuit Exper. Petitus (1.) ; Multa quoque de hoc Clariss. van Swieten (2.) differit ; habet quoque pleraque Excell. Heisterus (3.) alios ut taceam.

§. 6. In casibus , ubi arteriæ, neque nimis magnæ, neque cordi valdè vicinæ, tantum non integrè dissectæ fili circumductum respuunt, sanguinisque effusio compressionem suffic. eludit, Chirurgi nonnunquam coacti sunt integrè discindere arterias ; id quod vel simplici tum dissectione, vel scarificatione peragunt , ac insuper debitam compressionem adhibent. Revulsionem hic nihil juvare , nisi vascula læsa parva, & plethora adsit , cum Cel Boerhaavio (4.) statuimus.

§. 7. Quo Chirurgus nunc scit statim ab initio vulneris inflictæ accuratius inquirere circumstantias vulneris §. 1. 2. & hæmorrhagiæ §. 4. eò clariùs perspiciet, quinam ex quinque modis diversis hucusque enarratis, & quasnam ob rationes in datis casibus præferendus sit , ut feliciores dein successus intueri possit. Cæterum qua ratione vulnus tractandum sit, animus non est in hac Dissertatiuncula exponere ; videantur de hac re superius jam allegati Viri egregii, vel & alii ex probatorum Chirurgorum turba.

§. 8. Inter hæc extus a Chirurgo peragenda, Medicus intus saluti fauciatorum prospicere debet. Quem in finem sequentem ordinem in usu remediorum diæteticorum & pharmaceuticorum commendabit : omnem vulnere faucii motum vel levissimum , & corporis agitationem, quantum possibile , vitent , ne iis sanguinis effluxus
augea-

(1.) M. de L'Acad. R. des Sciens. l'An. 1731. (2.) In Comment. Supr. cit. (3.) In Chir. ante alleg. (4.) Aphor. §. 219.

augeatur, vel foveatur; quam ob rem sæpè vulnerati in loco illo relinquendi sunt, in quo vulnus acceperè, modo neque frigus, neque calor, pluviae sub dio, aut alia necessitudo aliquando absolutè translationem ejus indicent; si fieri potest locus decubitus sit in aere temperato, in lectulo non nimis calido; pro cibo vulnere invalidus non utatur, nisi jusculis farinaceis, hordeatis, avenaceis, vel & ex oriza, nonnunquam tamen etiam carneis cum tantillo succi citri recent. & intra singul. 24. horas bis nonnulla cochlearia plena gelatinæ ex Ras. C. C. Ebor. Rad. Scorzon. Acetos. cum pomo recent. Aurant. in jusculo soluta propinentur. Si ultra cibi quid appetat æger, quædam concedi possunt ex mollissimis oleribus, ut Spinaciæ, Lactucæ, End.; ex radicibus v. g. Scorzonæræ, Cichorei &c. ex caulibus Asparagi, Betæ &c. ex fructibus Cinaræ, poma, pyra subacidula ac similia alia, ita cocta ac præparata, ut neque calefaciant neque stimulent; Lac & quædam lacticia in nonnullis circumstantiis nihil nocent. At fugienda omnia aromata & salita nimium; hinc & potus ordinarius loco vini aut cerevisiæ sit ptisana ex Ras. Ebor. C. C. Rad. Scorzon. Fragar. Acetos. Passul. min. Hord. siccato & similibus. Somnus si deficiat, promoveatur leni quodam anodyno ex Syrup. Papav. err. vel alb. Violar. & Emulsion. Amygdal. fem. 4. frig. maj. min. ac aliis minus vehementis virtutis. Excretiones naturales alvi & urinæ si cunctentur, mitiora tantum exigunt emollientia, humectantia, laxantia, lubricantia &c. ut ol. Amygd. dulc. recent. Lini, Syrup. de Alth. Fernel. de Endivia, jusculum carneum cum incoctione Malv. Mercurial. Violar. Butyrum recentiss. cum melle & panis crustulâ assumend. &c. Animi affectus præcipuè vehementiores evitet æger omni studio; sicut enim corporis quies, ita etiam mentis tranquillitas hîc maximè conducit.

§. 9. Ex fonte pharmaceutico multis sanè opus non est: mitiora quædam refrigerantia, incrassantia ab initio hæmorrhagiæ vulnerum sufficere possunt. E. G. ꝛ. Sem. Melon.

Melon. Cucurb. Endiv. Lactuc. Amygdal. dulc. sine cuti-
cul. aa. Drachm. ij. Aqu. Plantag. Portul. aa. Unc. iv. vel
vi. F. Emulf. Col. add. Syr. de Symph. Fern. vel Papav.
Acetofell. vel Acetof. Citr. à Unc. semis. Unicorn. foss.
Drachm. ij. Nitr. Cryst. Drachm. semis. vel Spir. Nitr.
dulc. Scrupul. j. m. d. ad Vit. ut Singul. hor. vel femihor.
Uncia una & ultra capiatur. Vel sumat æger omni bihor.
Drachm. unam & ultra sequent. ℞. Syrup. Acetositat. Citr.
Papav. rhead. ā. Unc. iß. Mucilag. Sem. Cydon. aqu. Plan-
tag. fact. Unc. duas M. d. ad Oll. vel ex decocto hordei &
Syrup. Rib. paretur Julapium ; vel ex aqu. Endiv. & Ju-
lepo Rosaceo & similibus. Nonnunquam & sequens vel si-
milis alius pulvis singul. 3. vel 4. horis cum una ex modo
dictis Aquis ad Scrup. ij. exhibitus prodesse potest : ℞. Rad.
Alth. Bol. Armen. Amyl. ā. Drachm. ij. Sacch. Rosac. Unc.
semis, Nitr. .pt. Scrup. ij. M. F. Pulv. subt. ad scat. Mixtura si
ægro arrideat ; ℞. Aqu. Scorzon. Lactuc. aa. Unc. iij. Syrup.
Rib. Viol. aa. Drachm. ij-- iij. Lap. Hæmatit. Drachm. ij.
Nitr. .pt. Scrup. j. M. d. ad Vit. ut omni hora aliquot co-
chlearia sumat. In horum nunc atque similibus usu æger
pergere debet, donec circumstantiæ hæmorrhagiæ & vul-
neris, vel etiam post hæc effecta relicta, alia indicent, quæ
quoniam vel ad vulnorum pertractationem in genere, vel
ad casus singulares nimis spectant, in hac Dissertatione
ampliolem expositionem non exigunt. Filum itaque ab-
rumpo & conféro me ad gratum operis

F I N E M.

